

Генерал Иван Колев

Най-решителен за сраженията от Добричката епопея се оказва 7.IX.1916 г., когато в боя се включва Сърбо-хърватската доброволческа дивизия. Добрич обаче е спасен благодарение на пълководческия гений на предводителя на българската кавалерия. Узнавайки за тежката ситуация, в която са изпаднали бранителите на града, той не се поколебава да вземе единственото правилно, макар и много рисковано решение. Генерал Колев насочва към Добрич полковете от своята дивизия, които заедно с две дружини от 16-и пехотен Ловчански полк извършват шестчасов преход към града. Храбрите български кавалеристи се връзват устремно във фланга на противника, помитат го и го обръщат в бягство.

“Боят при Кубадин”, худ. Д. Гюдженов

На 19.X.1916 г. българските войски успешно атакуват Кубадинската укрепителна линия. През следващите няколко дни те овладяват градовете Кюстенджа, Меджидие, Черна вода и Хърсово. Особено емблематична се оказва победата на конната дивизия при с. Кара Мурад, където на 23.X.1916 г. е пленена цялата руска 265-а Оренбургска дружина, заедно с полковото ѝ знаме.

Към средата на декември 1916 г. Трета българска армия предприема своята последна офанзива в Добруджа, като до началото на януари 1917 г. е освободена цяла Северна Добруджа, заедно с градовете Бабадаг, Тулча и Мачин.

“При Добрич”,
скулптурна композиция

Преследване на румънската войска след битката при Добрич

Посрещане на българските войски в Тулча

Текст и подбор на снимки Радослав Симеонов
Регионален Исторически музей - Добрич

100 ГОДИНИ ОТ ОСВОБОЖДЕНИЕТО НА ДОБРУДЖА

МАНИФЕСТЪ КЪМЪ БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЪ.

Българи,

Въ 1913 година, следъ пригръщането на Балканската война, когато България биде принудена да се бие и съ своите коварни съюзници. Нашата съвременна съседна Румъния подъ прицъло, че се нарушавало равнопоставеното на Балканите, ни нападна въроломно и нахално безъ съгласията въ независимата част на Нашето Отечество. Съ това си хайдушки нахлуване въ земята Ни, тя ни само попречи да добиемъ съвещенитъ плодове отъ войната, но уеки, по Букурещкия договоръ, да ни уцели и да откъсне плодородната ни и скъпа Добруджа – огнището на старото Ни царство.

По Моя заповѣдъ, тогва Нашата храбра армия не гръмна цушка срѣщъ румънския войнишки и го остави да си мечтае илална военна слава, съ която той самъ и до сега не смѣе да се похваля.

Българи,

Сега, когато България, съ помощта на храбритъ войски на нашитъ съюзници, сполучи да отблъсне нападението на Нашата територия отъ страна на Сърбия, да съкруши и сломи послѣдната и да осъществи обединението на българското плѣме; когато България владѣе вече почти всичкитъ земи, надъ които тя има исторически и етнографски права, същата таа съседна Румъния обяви война на Нашата съюзница Австро-Унгария, пакъ подъ прицъло, че общоевропейската война готвѣла на Балканитъ голѣми териториални измѣнения, застрашаващи уеки нейното бъдѣние.

Безъ да обяви война на България, Румънската войска още на 28 Августъ почна да бомбардира българскитъ Дунавски градове Уес, Свишчовъ и др.

За тъй предизвикаността отъ страна на Румъния, започнахме на Нашата храбра армия да прогони неприятеля изъ прицълитъ на Царството, да срази коварния съюзникъ, да осигури почитаното съ толкова жегрив обединение на българския народъ и да освободи отъ робство Нашитъ братя въ Добруджа.

Насе ще повяваме противъ Румънитъ едновитѣлно съ храбритъ и побъносни войски на всичкитъ Наши мощни съюзници.

Призовавамъ България народъ на повъ славецъ подвигъ, съ който ще утѣчае своето свято освободително дѣло.

А Българиянитъ войнишки да продължава да гѣти отъ побѣди къмъ побѣди!
Напрѣдъ! Богъ да благослови Нашето оржие!
Съ София, 1-8 Септември 1916 година.

На освободеното съ собствената на НИЧЮВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРИ РАДА НАШИНО:
Фердинандъ.

- Подписале:
- Председател на Министерска Съветъ, Министър на Външнитъ Работи и на Икономиката: Д-ръ В. Радославовъ
 - Министър на Външнитъ Работи и Народно Здравие: Хр. Г. Поповъ
 - Министър на Народно Просвѣщение: П. Пеневъ
 - Министър на Финансите: Д. Тончевъ
 - Министър на Правосъдието: Хр. Ив. Поповъ
 - Министър на Войната, Гвардия-Майоръ: К. Найденовъ
 - Министър на Гьорубитъ, Промишлеността и Тръда: Ж. Балкаловъ
 - Министър на Земеделието и Държавнитъ Лѣси: Д-ръ П. Динчевъ
 - Министър на Обществентъ Сгради, Пощата и Телеграфитъ: Д. Петковъ
 - Министър на Жьлѣзнитъ Пощитъ и Телеграфитъ: Н. Апостоловъ.

Областна администрация
Добрич

Община
Добрич

Генерал-лейтенант Стефан Тошев - командващ Трета българска армия

На 1.IX.1916 г., с Манифест на цар Фердинанд, България обявява война на Румъния. Българското общество възприема това като справедлив акт на историческо възмездие срещу вероломното заграбване на Южна Добруджа през 1913 г. по време на Междусъюзническата война. Вестта за обявяването на войната е посрещната с огромно въодушевление от войниците и офицерите на Трета българска армия.

Поручик Стефан Гешанов, командир на ескадрон от 6-и конен полк, убит на 3.IX.1916 г. при с. Кочмар

При селата Кочмар и Карапелит конната дивизия на генерал Иван Колев извоюва първата внушителна победа за българското оръжие. Тук българските кавалеристи разбиват цяла румънска пехотна бригада.

Генерал-майор Тодор Кантарджиев

На 4.IX.1916 г. части от Варненския подвижен резерв начело с генерал Тодор Кантарджиев влизат в Добрич, посрещнати с цветя и сълзи от ликуващите граждани и тържествения звън на камбаните.

Преглед на войските от Трета армия преди настъплението в Добруджа

Българската артилерия срещу фортовете на Тутраканската крепост

Наблюдателен пункт пред Добрич, 5.IX.1916 г.

Генерал-майор Киселов

Генерал-майор Пантелей Киселов е началник на 4-а пехотна Преславска дивизия и командващ ударната групировка на Трета българска армия срещу Тутраканската крепост.

Рано сутринта на 5.IX.1916 г., с мощна артилерийска подготовка, започва атаката на Тутраканската крепост. Въпреки ожесточената съпротива на противника, с цената на много жертви, войниците от 1-а Софийска и 4-а Преславска дивизии превземат до вечерта първата укрепителна линия. На следващия ден атаката продължава със същия устрем и до обяд е превзета втората отбранителна линия на крепостта. В плен попадат над 28 хиляди войници и офицери, както и цялото въоръжение на противника.

На следващия ден многочислени румънски и руски войски настъпват към Добрич. Започват тридневните кръвопролитни боеве за отбраната на града, запечатани в съзнанието на съвременниците като „Добричка епопея”. Бойците от варненските войски, заедно с полковете от Бдинската дивизия – 35-и Врачански и 36-и Козлодуйски, храбро отблъскват атаките на числено превъзходящия ги противник. Жителите на града не остават безучастни към битката – те носят вода за картечниците и се грижат за ранените.

100 ГОДИНИ ДОБРИЧКА ЕПОПЕЯ

НАЦИОНАЛЕН ИНИЦИАТИВЕН КОМИТЕТ ЗА ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА 100-ГОДИШНИНАТА ОТ ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА
ОБЩИНА ГРАД ДОБРИЧ

ПРОГРАМА

27 август, 10 – 16.30 ч., Старите казарми

Военноисторически парк – интерактивни площадки за работа с деца

27 август, 17 – 18.00 ч., Централна градска част

Парад на участниците във военноисторическата реконструкция „Добричката епопея 1916 година“

28 август, 11 – 13.00 ч., Старите казарми

Военноисторическа реконструкция "Добричката епопея 1916 година"

2 септември, 17.30 ч., Дом-паметник „Йордан Йовков“

Представяне на книгата „Отиваха юнаците, отиваха. 53-ти пехотен резервен полк в Първата световна война /1915 – 1918 г./“ на Ангел Джонев

5 септември, 10.00 ч., Градски парк „Св. Георги“

Лекоатлетически крос

5 септември, 11.00 – 17.00 ч., Регионална библиотека „Дора Габе“

Ден на отворени врати – изложба с библиотечни документи „Спомени за героичната Добричка епопея“

5 септември, 11.00 – 17.00 ч., Художествена галерия

Ден на отворени врати – изложба „Памет за героите“

6 септември, 11.00 ч., Кръст-паметник на загиналите в Добричката епопея

Колоездачен поход „По стъпките на героите“

6 септември, 11.00 – 13.00 ч., Градски парк „Св. Георги“

„Послания“ – работилница за хвърчила

6 септември, 11.00 – 17.00 ч., Военно гробище музей

Ден на отворени врати – изложба „Добричката епопея 1916 година“

7 септември, 9.00 ч., Военно гробище музей

Заупокойна света литургия и военен ритуал с участието на Военноморски сили на Република България

7 септември, 11.30 ч., Пл. „Свобода“

Откриване на изложба на открито „Добруджа 1916 – 1918 г.“

7 септември, 12.00 ч., Пл. „Свобода“

„Хляб и благослов“ – празничен фолклорен концерт и изложба на хляб и хлебни изделия

7 септември, 17.00 ч., Кръст-паметник на загиналите в Добричката епопея и паметни плочи на ген. Тодор Кантарджиев, ген. Иван

Колев и полк. Борис Дрангов

Аз чета в памет на героите

7 септември, 17.30 ч., Дом-паметник „Йордан Йовков“

Представяне на книгата „Те загинаха за Добруджа“ на Радослав Симеонов и Петър Бойчев

7 септември, 20.30 ч., пл. „Свобода“

Тържествена заря проверка

6 октомври, Добрич

Международна научна конференция